

2. Мельник Л. Фантастичне і реальне у повісті-казці Гофмана «Крихітка Цахес , на прізвисько Цинобер» [Текст]:урок-інсценізація/. Л.Мельник// Зарубіжна література, Шкільний світ, 2009. – № 43. – С.22-24
3. Одоевский В. Ф. Російські ночі. — Л., 1975. — С. 189.
4. Іваницький А. Гоголь і Гофман: гротеск і його подолання // Другі гоголівські читання: Н.В. Гоголь і світова культура. – М., 2003.—С.169.

Шмира О.

Науковий керівник – доц. Колінець Г.Г.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ

Серед цікавих і загадкових явищ природи дитяча обдарованість займає одне з провідних місць. «І подібно до того, як в дерева, кожна з гілок окремо росте і черпає сили з кореня, в людській психіці всі здібності виростають і харчуються з єдиної, загальної підстави, що іменується обдарованістю, або інакше – інтелектуально-творчим потенціалом» [4, ст.3].

Ми, услід за О. Матюшкіним, вважаємо, що творча активність складає передумову і умову особового зростання і відкриття самого себе [3, ст. 7]. При цьому слід мати на увазі, що з поняттям «обдарованість» зв'язують не лише високий рівень здібностей, але і деяку внутрішню установку, спрямованість особи, що розвивається, як вказує Н. Лейтес. [2, ст. 7]. Дослідження проблеми обдарованості особливо інтенсивно розвиваються у США. Дослідження таланту і обдарованості очолив Інститут вивчення особистості, організований в 1949 році при університеті Південної Каліфорнії. Група тоді ще молодих вчених – Дж. Гілфорд, П.Торренс, Ф.Баррон, К.Тейлор та інші – здійснила ряд великих дослідницьких проектів, які сприяли об'єднанню теоретичних досліджень і практичних робіт зі створення нових учбових програм в галузі диференційованого навчання.

Проведені ними дослідження практично зламали наукові стереотипи та упереджене ставлення стосовно проявів талановитості. Цими дослідженнями переслідувалась мета подати уяву про обдарованість як «симптом спадкової дегенерації епілептоїдного типу» (Ч.Ломброзо, 1894), ставилось завдання розробити модель обдарованості, яка б могла пояснити факти, некорелюючі з оцінками за шкалою Стенфорд-Біне, такі, як оригінальність, новаторство, цілеспрямованість, продуктивність мислення, сензитивність.

В кінці 50-х-початку 60-х років американські вчені розробляли способи ідентифікації обдарованих дітей і створювали для них спеціальні програми навчання. В останні два десятиріччя з'явилося багато робіт, присвячених трагедії невиявлених і заблокованих системою шкільного навчання талантів. До кінця 70-х років приватні і державні школи почали перебудовуватися у напрямку диференціації навчання. Диференційоване навчання в США переходить від складання більш поглиблених і розгорнутих програм до програм з альтернативними підтемами, нетиповими вправами.

Мета статті – теоретично обґрунтувати психологічні аспекти концептуальних моделей розвитку обдарованих дітей в умовах навчання у зарубіжних навчальних закладах .

Розглянемо деякі з концептуальних програм американських авторів для обдарованих дітей, зокрема модель Блума «Таксономія цілей навчання». Дана модель, орієнтована на сферу пізнавальних функцій, довела свою придатність для розробки програми навчання для дошкільнят. Блум, Фурст і Кратваль (1956) запропонували декілька варіантів використання «Таксономії цілей навчання» в роботі вчителя. Таксономія є ефективним інструментом для аналізу впливу навчання на розвиток у дітей здібностей до запам'ятовування, осмислення і розв'язку задач (BloomA., 1956). У цій роботі є шість основних розділів: знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінка. Ці розділи відображають ієрархічний порядок різних цілей навчання. Вважаємо, що таксономія може надати допомогу вчителям у визначенні цілей, що полегшить планування учбового процесу і сприятиме виробленню методики процедур.

У розробці програми навчання обдарованих дітей раннього віку було використано наступні концептуальні моделі, умовно названі «Вільний клас», «Структура інтелекту Гілфорда», «Три види збагачення учбової програми Рензулі». Ці моделі знаходять широке застосування, тому що, на нашу думку, дають принципи і основи для процесу викладання.

Програми, які складатися на основі вибраної моделі, є більш послідовними та краще організованими, ніж ті, що не озираються на моделі.

Модель «Вільний клас», система вільних (не організованих) занять є найбільш ефективною для навчання дошкільнят. Це система, в центрі якої знаходиться дитина, сприяє ефективному використанню учбового часу, приміщення і програм. Вона дає можливість кожній дитині займатися самостійними пошуками і добиватися прогресу в індивідуально вибраному напрямку.

У системі вільних занять акцентується увага на індивідуальній діяльності. Діти самі визначають інтенсивність і тривалість занять, вільно планують час, вибираючи предмети вивчення стосовно своїх інтересів. Заняття у «Вільному класі» проходять без будь-якої однієї програми. Навчання ведеться на основі елементів з багатьох окремих програм із залученням допоміжного обладнання. Діапазон учбової діяльності у «Вільному класі» широкий і різноманітний, більше того, ця система дозволяє одночасно проводити декілька різних занять. Часто можна спостерігати картину: в одному кутку класу троє дітей захоплені грою, що знайомить їх з алфавітом, в іншому дитина читає самостійно, а ще одна група дітей читає колективно. Велика увага приділяється методам і формам активізації мислительних процесів.

Великий інтерес з виявлення, навчання і виховання обдарованих дітей представляє Великобританія. Там ще у другій половині минулого століття почались дослідження, масштаби яких постійно розширювались. Великобританія стала ініціатором створення Всесвітньої ради по обдарованих і талановитих дітях.

В Англії немає спеціальних шкіл для обдарованих дітей (крім музичних і балетних). Умови для навчання дітей різного рівня здібностей в гомогенних групах в англійських школах створюються на основі диференціації навчання і селекції. У роботі з обдарованими дітьми особлива увага приділяється проблемі їх ідентифікації. У процесі ідентифікації основна роль відводиться спостереженню зі сторони вчителя, батьків, які користуються спеціальними листками ідентифікації обдарованості. У 1979 році було закінчено роботу над серією тестів «Британська школа здібностей». Ці тести призначені для тестування інтелекту дітей і підлітків віком від 2 до 17 років. Вони допомагають у розподіленні учнів за різними потоками навчання.

Переважає більшість англійських педагогів і психологів вважає, що виявляти обдарованість учнів слід ще в початковій школі. В окремих школах створюються спеціальні потоки для обдарованих дітей, де навчання здійснюється на високому рівні складності. Обдаровані діти в Англії можуть більш швидким темпом пройти курс школи і раніше скласти екзамени.

В Австралії існують різні форми організації навчального процесу і способи побудови програми і відбору знань. Основну роботу спрямовано на вивчення таких проблем, як групування учнів за здібностями, прискорений темп навчання, поглиблені програми і перебудова змісту освіти. Робота з обдарованими дітьми в Австралії різнопланова. Так, в Новому Південному Уельсі організовані класи «С» для обдарованих дітей; у штаті Вікторія немає окремих програм для них, але в 1977 році створено робочу групу з вивчення проблеми надання допомоги вчителям і школярам. У Квінсленді практикується участь громадськості в роботі школи з метою розширення можливостей навчання. На острові Тасманія створюються спеціальні короткострокові тимчасові програми щодо розвитку здібностей. «З кожної дитини можна виростити генія» [1, ст. 12].

Отже, розглянуті концептуальні підходи до навчання творчо обдарованої особистості вказують на труднощі у вихованні та навчанні таких дітей. Вважаємо, що процес формування творчих здібностей учнів стане більш успішним за умови забезпечення системою підходу, що передбачає своєчасне виявлення творчих здібностей учнів, враховуючи вікових та індивідуальних особливостей прояву таких здібностей, розвиток в учнів самостійності, оригінальності, гнучкості мислення, тобто включення школярів в активну навчально-пізнавальну діяльність.

«XX століття, як жодне інше, показало, що «творіння розуму і рук людських» може бути обернено проти людини, може породжувати жахливі наслідки, що зачіпають основи духовного і фізичного буття особи. Як ніколи, актуальними для нас стають слова Р.Декарта, висловлені

ним більше трьох століть назад, про те, що про людину треба судити не за її обдаруваннями, а за тим, як вона їх використовує» [5, ст. 42].

Перспективи нашого дослідження вбачаємо у розробці впроваджень концептуальних моделей в розвитку дітей в умовах навчання у середньо-освітніх школах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Изебланова Е.И. Психологическая диагностика одаренности школьников: проблемы, методы, результаты исследований и практики/Е.И. Изебланова.—М.: НПО «МОДЭК», 2004. — 368с.
2. Лейтес Н.С. Психология одаренности детей и подростков/ Н.С.Лейтес. —Издательский центр «Академия», 200. — 336с.
3. Матюшкин А.М. Развитие творческой активности школьников/А.М.Матюшкин. — М.: Педагогика, 1991. — 160с.
4. Савенков А.И. Детская одаренность: развитие средствами искусства/ А.И. Савенков. — М.: Педагогическое общество России, 1999. — 220с.
5. Шумакова Н.Б. Обучение и развитие одаренных детей/ Н.Б. Шумакова.— М.: НПО «МОДЭК», 2004. — 336с.

Самонюк Т.

Науковий керівник – Синоруб Г. П.

ОСОБЛИВОСТІ ВИСВІТЛЕННЯ РЕЛІГІЙНОЇ ТЕМАТИКИ В УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ

Тандем «релігія і ЗМІ» належить до тих наукових питань, які одночасно набувають статусу актуальності, так і залишаючись не достатньо вивченим.

Релігійна тематика посідає одне з головних місць у нинішньому медіа-просторі, з кожним роком стає дедалі популярнішою, завойовує своє місце серед української аудиторії, проте нерівномірно, інформаційно спрощено висвітлюється ЗМІ. Медійники не достатньо задовільно, не завжди професійно інформують аудиторію про релігійні питання, проблеми, не приділяють належної уваги значимості цієї теми, у чому й полягає **актуальність** нашого дослідження.

Мета роботи: визначити цінність та особливості висвітлення релігійної тематики в українських ЗМІ, місце і значення релігійних публікацій для реципієнтів.

Завдання:

- дослідити проблеми висвітлення релігійної тематики;
- окреслити тональність матеріалів, їх актуальність та значимість для реципієнтів;
- сформулювати загальні принципи релігійної журналістики.

Наукова новизна полягає в тому, що сучасні українські журналісти не достатньо багато приділяють уваги релігійній тематиці, незадовільною є якість матеріалів, домінує поверховість висвітлення.

Релігійну тематику досліджують вчені: М. Балаклицький, А. Бойко М. Бутиріна, В. Карпенко, І. Крупський, М. Рибачук та ін.

Науковець М. Бутиріна стверджує, що дедалі більш часті звернення до цієї проблеми зумовлюються не тільки академічним інтересом, але й – можливо, більшою мірою – тим неспростовним фактом, що медіа незадовільно висвітлюють той широкий спектр життя, який умовно і дуже формально називається «релігійною проблематикою. Навіть більше, нещодавнє дослідження громадської думки у США засвідчило, що 44% опитаних вважають: медіа покривають цю проблематику гірше, ніж усі інші [2].

Більш у конкретному аспекті релігійних питань, а саме дослідження медіатизації релігійного життя в Україні з використанням досвіду протестантської комунікації, знаходимо у наукових розвідках М. Балаклицького. Науковець вивчає причини, форми й ефекти медіатизації релігійної сфери.

Релігійна проблематика в українських ЗМІ, її якість та багатоплановість представлена досить нерівномірно. На жаль, сучасні медійники обмежують себе банальними стереотипними публікаціями/сюжетами про чергові релігійні свята, короткими замітками про діяльність тієї чи іншої конфесії в Україні. Часто домінантою стає інформаційна спрощеність та поверховість